

Voorstel Gemeenteraad D

Onderwerp	Vaststellen beleidskader Thuis in Enschede: van asiel tot en met integratie		
Portefeuillehouder	Arjan Kampman (D)		
Organisatieonderdeel	Cluster Strategie en Beleid Sociaal	Aangeboden aan Raad	27 januari 2026
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2600001511

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. het beleidskader Thuis in Enschede: van asiel tot en met integratie vast te stellen.

Inleiding en voorgeschiedenis

In de afgelopen periode is Nederland geconfronteerd met een aanhoudende asielcrisis, waarbij de opvangcapaciteit landelijk onder druk is komen te staan. Gemeenten zijn hierdoor genoodzaakt geweest om, in het kader van hun maatschappelijke en wettelijke verantwoordelijkheid, vaak op korte termijn invulling te geven aan taken op het gebied van asiel en integratie. Zoals we in Enschede hebben gedaan t.a.v. de opvang van Oekraïners, de noodopvang en de realisatie van een azc aan de Parkweg. Vanuit deze crisissituatie bestaat nu de behoefte om de gemeentelijke inzet meer gestructureerd, samenhangend en voorspelbaar vorm te geven, zowel intern binnen de organisatie als richting partners en inwoners.

Dit geldt in het bijzonder voor de opvang van asielzoekers, de huisvesting van statushouders en de begeleiding naar participatie en zelfredzaamheid. Met dit beleidskader wordt beoogd deze samenhang aan te brengen. Het kader beschrijft de uitgangspunten, verantwoordelijkheden en afwegingsruimte van de gemeente en vormt daarmee een basis voor consistente besluitvorming en uitvoering, ook in de komende periode.

Publieksvriendelijke samenvatting

Gemeenten spelen een steeds grotere rol bij de maatschappelijke vraagstukken rondom het thema asiel en integratie. Door nieuwe en bestaande wetgeving zoals de Spreidingswet, de opvang van Oekraïense ontheemden, de huisvesting van statushouders en de Wet inburgering 2021, zijn meer taken bij gemeenten belegd.

Deze ontwikkelingen vragen om samenhang en duidelijkheid in de uitvoering. Dit beleidskader introduceert geen nieuw beleid, maar brengt de huidige afspraken en werkwijze overzichtelijk samen en werkt deze verder uit. Op basis hiervan wordt een uitvoeringsagenda opgesteld met concrete acties voor de komende jaren. De uitvoering vindt plaats binnen de bestaande taken, samenwerkingen en beschikbare middelen.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven

Met de vaststelling van het beleidskader Asiel en Integratie wordt beoogd bij te dragen aan de strategische doelen 3.2 in de opgave Inclusief Enschede (*iedereen doet mee*), 3.2 in de opgave Aantrekkelijk Enschede (*o.a. Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld en In Enschede kun je prettig en gezond wonen en leven*) en 3.3 in de opgave Open Enschede (*Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen*).

Argumenten

1.1 Het beleidskader *Thuis in Enschede: van asiel tot en met integratie* biedt een samenhangend kader dat duidelijkheid, structuur en richting geeft.

We baseren ons in het beleidskader op de uitgangspunten uit de strategische opgaven (Inclusief Enschede, Aantrekkelijk Enschede en Open Enschede), de gemeentebegroting en de door de raad aangenomen besluiten en moties op het gebied van asiel en integratie. Het beleidskader maakt verantwoordelijkheden en prioriteiten inzichtelijk en draagt bij aan de voorspelbaarheid van de uitvoering.

1.2 *Wettelijke en bestuurlijke verankering*

Met het beleidskader geeft Enschede invulling aan haar wettelijke taken op grond van onder meer de Wet inburgering 2021 en de Spreidingswet. Vaststelling door de raad zorgt voor bestuurlijke verankering en legitimeert de gemeentelijke inzet op dit beleidsterrein. Dit draagt bij aan de rust op deze thema's en houvast aan de afspraken die we met elkaar hebben gemaakt.

Risico's

1.1 *Impact van landelijke wijzigingen op gemeentelijke uitvoering*

Het huidige kabinet zet in op een strenger asielbeleid en heeft een breed pakket aan maatregelen aangekondigd die de gemeentelijke uitvoering kunnen beïnvloeden. Deze maatregelen hebben mogelijk gevolgen voor de gemeentelijke verantwoordelijkheden en de beschikbaarheid van rijksbudgetten in de komende jaren. Onder meer wordt gesproken over een beperking van de financiering voor gemeentelijke opvang en een mogelijke bezuiniging op middelen voor inburgering. Hierdoor kan de uitvoering van het beleidskader *Thuis in Enschede: van asiel tot en met integratie* onder druk komen te staan.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

1.1 *Financiële dekking en monitoring van Rijksmiddelen*

De uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden uit het beleidskader *Thuis in Enschede: van asiel tot en met integratie*, wordt gefinancierd vanuit verschillende financieringsstromen. Het gaat hierbij om zowel landelijke als gemeentelijke middelen, die deels structureel en deels incidenteel van aard zijn. Daarnaast kennen deze middelen uiteenlopende doorlooptijden en voorwaarden.

Landelijke financiering betreft onder meer rijksmiddelen voor opvang, inburgering en specifieke doelgroepen, die veelal afhankelijk zijn van landelijke wet- en regelgeving en jaarlijkse besluitvorming. Gemeentelijke middelen worden ingezet om aanvullende beleidsdoelen te realiseren en om flexibiliteit te behouden in de uitvoering.

De gemeente heeft bij de vaststelling van de meerjarenbegroting rekening gehouden met de aangekondigde rijksmaatregelen en mogelijke bezuinigingen. Op basis van de huidige informatie is de uitvoering financieel dekkend binnen de bestaande begrotingskaders. Eventuele wijzigingen in de beschikbaarheid van rijksmiddelen zullen periodiek worden gemonitord en waar nodig vertaald naar de uitvoering en prioritering van activiteiten. De gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd via de reguliere planning- en control cyclus.

Afweging en alternatieven

1.1 *Voortzetten van ad-hoc oplossingen*

Het voortzetten van een ad-hoc uitvoering biedt de mogelijkheid om direct te reageren op ontwikkelingen, maar vermindert de voorspelbaarheid en samenhang. Daarnaast beperkt het de mogelijkheid om asiel, integratie en participatie gestructureerd vorm te geven én vraagt extra bestuurlijke en ambtelijke inzet.

Het college acht het vaststellen van één integraal beleidskader daarom het meest wenselijk. Dit biedt duidelijkheid, samenhang en richting voor de komende periode en vormt een solide basis voor uitvoering en besluitvorming, met voldoende ruimte voor bijsturing als externe omstandigheden daarom vragen.

Participatie

Voor de totstandkoming van het beleidskader is een uitgebreid participatietraject doorlopen. Via vragenlijsten en (groeps)gesprekken is input opgehaald bij de nieuwkomers, partnerorganisaties en beleid- en uitvoeringsmedewerkers. Daarnaast is de Bewoner Adviesraad Sociaal (BAS) geraadpleegd voor advies. Op deze manier is gezorgd voor een brede betrokkenheid en een gedragen basis voor de beleids- en uitvoeringskeuzes.

Communicatie

n.v.t.

Vervolg

Met de vaststelling van het beleidskader Thuis in Enschede: van asiel tot en met integratie wordt een solide basis gelegd voor het gemeentelijk beleid op deze thema's. Het beleidskader biedt richting en samenhang, zodat het nieuwe college en de gemeenteraad hierop kunnen voortbouwen. In de komende periode zal op basis van dit kader een uitvoeringsagenda worden opgesteld, waarin concrete acties, prioriteiten en fasering voor de uitvoering worden vastgelegd.

Bijlage

- Beleidskader 'Thuis in Enschede: van asiel tot en met integratie'

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de Secretaris,

de Burgemeester,

M.W. de Graaf

R.W. Bleker